

БАБА КОМІСАРИХА

Чи бували ви, шановний читачу, коли-небудь в Омиті? В отому невеличкому сільці, де виблискує світле озерце під чистим куполом небес і в розлогих кущах верболозу губиться слід чийогось далекого дитинства. Якщо ні – неодмінно поїдьте, відвідайте тиху колиску Полісся, а заодно й заверніть на гостину до баби Комісарихи. Не пожалкуєте. Святу правду кажу вам...

Уже й весна напросилась до нашого краю. Уже й сонце пробує кинути тепла в призмутнілу душу. А з пам'яті все ніяк не йде спогад про оту лютневу подорож до Омита. Скільки вражень полишила вона по собі -таких щирих, таких світлих! Гостина в баби Комісарихи над усім бере верхи.

Все якось так раптово завертілось. Без всіляких тобї планів, попередніх домовленостей. Прошувала вулицею в пошуках сільського ФАПу. Знайти знайшла. На тому й кра... Бо того дня маршрутка до Омита не прийшла, тож, і фелдшерка з Дубчиць на роботу не змогла дістатись. Уже й назад повернула. На зустріч - землевпорядник місцевий.

- Я вас прошу, - каже, - як уже завітали в наш Омит, відвідайте бабу Комісариху. От побачите, що не пожалкуєте. Вона, ген, в кінці вулиці живе. Для певності я вас й

Он він, мій Мішка, бачте, який тепер став – хворий, старий, а я ж за його на шість літ старіша. Мені вже цілих 82 годи сповнилося.

Господиню дому вже не зупинити. Одразу видно – побалакати баба вельми любить. І про колишне життя, і про теперішнє. Й до всього свій коментар має, свій погляд. Спостерігати за нею – одне задоволення. Ото вже колорит!

- Ото, значить, жили ми на хуторі Переволоки, - веде далі Антоніна Степанівна. - Начебто й нобельська земля, а до Омита нам набагато ближче. До Нобля човном треба діставатись, а сюди – твердь. Мішка директора омитянського машиною возив. А я – як літо прийде – нобельські корови правила. Приженуть на сезон нам стадо, от і ходили доїти. А ще ж і всякі частки обробляли. На хуторі нас 11 хат було. Якби не розгайнощили – там уже велике село заснувалося б. А

Антоніна Степанівна (перша справа).
Перед виступом в м.Рівне

- То ви співали в народному фольклорному аматорському гурті? – чи то запитую господиню дому, а чи то сама констатую факт.

- Коб було з ким, то ще й зараз на сцену вийшла б, - гомонить жінка. – Люблю це діло – страх! Ми ж і в Ровно, і в Здолбунові, і в Зарічному – поспівали. Бувало, знавці з області приїдуть, допитуються: де, кажуть, ви отих дзвоників в горлі набрали? Голос – аж відлунює! Отака похвала була.

баба, в придачу до всього, ще й модниця. Кажу про це вголос. Антоніна Степанівна заливається сміхом.

- Думаєте, як сільська баба то вже й фасон тримати не може? Ая така! Тона весілля до онуки їздила. Оля, старша моя дочка, в Пінську живе. Хвайно, скажувам, живе. Раній вчителькою була, потом в садіку дітей виховувала, а зараз бізнесом зайнялася. У два поверхи хату має. То вона дочку замож оддавала. Ну й поїхала я за границю на пенсію. Начебто ж не

що на їх кутку вже й мало хат жилих полишилось. Відходять помалу омитяни за межу. А оце поряд хтось із Рівного земельну ділянку придбав. Хай будується чоловік. Добрим сусідам вони раді.

- Мішка, - з'являється причепурена Антоніна Степанівна на порозі, - козиричка вдінь, й чубчика розкуйовдь, щоб хвайно на партреті вийшли, - наказує подружжю. Що тут скажеш? Комісариха!

проведу, - не вгавав Анатолій. Ну, як тут відмовити? Тримаю курс в зазначеному напрямку. Ще не знаю, не відаю нічого про ту омитську Комісариху, а душа вже повна наснаги. А тут ще: мороз і сонце, день чудесний. Все, як у лірика написано. Отож, в доброму настрої поспішаю слідом за Тольком до обійстя на околиці Омита. За ним – тихий простір, голі кущі верболозу, далі ліс, а там вже й недалеко Нобель.

- Отут і живе наша Комісариха, - каже провожатий, - живе і всім цим хутором командує.

Ступаємо на поріг, за тим і в хату. На скрип дверей від печі повертається дорідна, сповнена поліщуцького колориту, жінка. Без всякого сумніву – оце і є баба Комісариха. Кажу про це вголос і сплескую від захвату руками.

- А як звати нашу бабу Комісариху? І чого отаке прізвисько маєте? – закидаю ж відразу запитаннями господиню.

- Антоніна я, Антоніна Степанівна Чернякович. А прозвав мене отак сусід, хай йому там легко на тому світі спочивається. Я його ще й обмивала в останню путь, - гомонить баба. – От, як побачив мене перший раз, як почув мої команди, так і прорік: Комісариха. Я ж сама не місцева. На хуторі Переволоки проживали з чоловіком.

так – прийшов приказ: хутор розігнати. І давай – хто куди. От ми й рішили в Омит. Онде сухо було, а в Ноблі – все на човні. Церква розвалена. Дітей в школу доставляти трудненько було. А їх у нас троє. То ми, значить, на цьому місці в 1971 году й обосновались. Хату перевезли з хутора, а потом Мішка взявся її перестроювати. Він у мене такий справний работник був. А я стала телята доглядати. Я ж така баба шустра, бистра. На все свій одвіт мала. Сусід глянув: бач, каже, яка бистра – Комісариха! Отак і пішло. Я ніколи не обіжалась. На роботу бігала справно. Як телят забрали, знов стала в частки обробляти. Й отак до пенсії. У 55 літ виїшла на той оддых. А хіба в селі буває який оддых – і зима, й літо – завжди робота.

Від бабиного голосу добротна селянська хатина повниться далеким спомином, негасимою енергією життя. Дивлюсь на Антоніну Степанівну й не йму віри, що ця жінка вже дев'ятий десяток на літа розміняла. В ній такий запал нуртує, таке життєлюбство, що дай, Боже, всякому! А тут ще й з портретів на стіні поглядає на нас її далека молодість і заповзята зрілість. На тих фотографіях баба Комісариха в гурті сільських молодичь у вишитих українських костюмах. На згадку відразу приходять легендарний фольклорний омитський колектив.

И собі пригадую отой райдужний піснеспів омитянського колективу. Яких вісім незрівнянних неповторних голосів в ньому звучало! Вони – як далекий відгомін молодості. Такий світлий і невмирущий, як душа народу.

- Нас колись до купи Степан Барашко зібрав. Сам ще молодим був, клубом керував. От і зорганізував жінок, що любили співати. Хвайний колектив був, вельми хвайний! А потом ще Ірка Богданець нами керувала. Який колись празник тут в Омиті був! Людей наїхало – не тільки з району, а й області, і Києва. Ще й поляки були, й американці. Вже тоді Омит наш прославився! Усім вельми до душі все прийшлося. Село, начебто, помолодшало. От що, я вам скажу, пісня може зробити. А тепер Ірка наша клуб покинула, вчителює в Прикладниках. А баби, що співали, повмирили. Троє нас всього зосталося. Вельми шкода, як подумаю, аж душа заболить. Куди воно годиться, щоб село та без пісні?

Ота житейська мудрість моєї співрозмовниці бере за живе. Киваю, на знак згоди, бо що окрім цього поруху можу ще зробити? Але ота нотка суму швидко минає, бо на обличчі баби Комісарихи вже ясніє широка усмішка, сяють промінням навдивовиж молоді очі. А мій погляд заповнюється на майстерно пофарбованому волоссі. Ого! Наша

весілля. Намалювалася для такої okazji. Попоспівала вже, відвела душу. А як в шейк поїшла – не останити бабу. Усі збіглися дивитись. Молодий із Крима. То там гостей тьма було. Забрав внучку до Києва. Там тепер живуть. Такий світ тепер. Ми в Омиті, а діти – хто де. Син Сергій тоже в Пінську живе. Але все в Москву на роботу їздить. А Марія живе в Мінську. Вона медсестра. Щоліта діти приїжджають до нас. Але не надовго. Тут же роботи тьма, а їм і оддохнути тра. Їдуть то на море, то ще куди. А зимою он дров привезли, порізали. Зять поміг з сином. А Мішка трохи порубав – дав Бог силу. То отак ми тут з ним двох і мешкаємо, - переводить господиня розмову вже в інше русло. – Корову й коника продали, а кабанчика годуємо. Соток п'ять, а то й десять бульбочки садимо. Хліб печу сама. Як ото, щоб хазяйка та хліба не напекла?! У мене такого нема. Муки два мішечки прикупили, цукру мішок взяли, круп всяких. Королі! – закидає до верху голову й сипле сміхом Комісариха. – Колись, як Мішка здужав, риби мали страх. Він вельми любив рибалити. А тепер мій хазяїн охляв.

Михайлу Павловичу балакучість дружини не збороти. Своє слово вставляє лиш тоді, як благовірна йде готуватись до фотосесії. Повідує про те,

Після кількох відзнятих фотокадрів, господиня запрошує до столу. На мої віднікування кидає суворий, ну геть не властивий їй погляд і голосом, що не терпить заперечення, оголошує вердикт:

- З моєї хати ще ніхто голодним не йшов. Де отаке видано, щоб людею до стола не запросити?!

І вже дістає з комірчини баночки з тушонкою, маринованим перчиком. Крає ножем власноспечену хлібину. А діду Мішці довіряє найголовніше – булькнути в скляночки пекучого зілля, щоб отак, на палець, не більше.

- Ех, якби ж то ви літом до нас завернули, - мовить скрушно господиня. – Тут така благодать, така благодать! Воно, хоч до тепла ще й далеко, але я заранні кажу: приїжджайте й знакомих беріть.

Частуємось. Не вмовкає бесіда. Уже й в дорогу збираюсь, а господиня просить, ну, ще хоч на минуточку, затриматись. Коли ще хто до них завітає?! Виряджаючи до воріт, Антоніна Степанівна знову наголошує:

- Літом приїжджайте. З собою ще кого прихопіть. Ми завжди раді гостям. Так усім й перекажіть: Комісариха просила хати не минати.

Галина ГАВРИЛОВИЧ